
PKF Munkebo Vindelev

Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

... din lokale, internationale revisor i Glostrup...

PKF

Accountants &
business advisers



*Overvejelser i forbindelse
med etablering af
udviklingsvirksomhed
eller spin-off*



Dine kontaktpersoner hos PKF Munkebo Vindelev



Hans Munkebo Christiansen
Statsautoriseret revisor
Partner

h.munkebo@pkf-mjv.dk

Mobil 40 74 74 58



Kasper Vindelev
Statsautoriseret revisor
Partner

k.vindelev@pkf-mjv.dk

Mobil 40 81 16 69



Mogens Andersen
Statsautoriseret revisor

m.andersen@pkf-mjv.dk

Mobil 20 25 24 25

PKF

Accountants &
business advisers

I nærværende memo gennemgås en række af de forhold og overvejelser, man som innovatør/"opfinder" må tage stilling til i forbindelse med etablering af virksomhed. Der er i memoet taget udgangspunkt i den situation, hvor enten en person eller en virksomhed / institution (spin-off) overvejer at etablere en selvstændig virksomhed med det formål at videreudvikle eller færdigudvikle en god idé eller allerede påbegyndt projekt frem til kommercialisering.

Vi har stor erfaring i rådgivning til udviklingsvirksomheder i startfasen, og memoet er derfor bygget op omkring disse erfaringer, herunder særligt med vægt på de spørgsmål, som vi har oplevet som værende vigtige for de personer, som er medstiftere af "udviklingsvirksomheder".

Størstedelen af indholdet er endvidere af generel interesse for alle, der påtænker at opstarte virksomhed.

Valg af virksomhedsform

Der er grundlæggende to muligheder for drift af erhvervsvirksomhed; som personlig virksomhed eller i selskabsform. Såfremt der er flere ejere, hedder den personlige virksomhedsform interessentskab.

De væsentligste forhold, som adskiller de to virksomhedsformer, er kapitalkrav, risikoafgrænsning, den skattemæssige håndtering af de realiserede resultater samt såvel juridiske og skattemæssige forhold ved indtræden af nye investorer/ejere og udtræden af oprindelige virksomheds-ejere.

I nærværende memo bør det kort kunne konstateres, at der som altovervejende hovedregel bør vælges selskabsformen (ApS eller A/S). Dette indebærer for det første, at stifterne hermed får etableret en effektiv risikoafgrænsning mellem "opfindernes" private formue og krav, som måtte opstå ved manglende succes i udviklingsvirksomheden.

Det er vor opfattelse, at dette forhold ligger de fleste "opfindere" meget på sinde.

Etablering i selskabsform indebærer et krav om en minimumskapital ved stiftelsen. Denne kapital kan tilvejebringes enten med kontante midler eller andre midler, f.eks. udviklingsomkostninger.

Hvis en "opfinder" i privat regi har afholdt faktiske dokumenterbare omkostninger, vil det under visse omstændigheder kunne lade sig gøre at værdiansætte "projektet" til en faktisk værdi.

Det er ofte tilfældet, at en "opfinder" i forbindelse med stiftelsen af et "udviklingselskab" indskyder "projektet" i form af udviklingsomkostninger, og at en professionel investor (et innovationsselskab, et ventureselskab, en "business angel" eller andre investorer) tegner anparter eller aktier i selskabet ved indskud af kontanter.

Ulemperne ved selskabsformen er, at der er visse omkostninger forbundet med at drive virksomhed i selskabsform.

Som eksempler kan nævnes umiddelbart større omkostninger til administration, revisionspligt/behov og krav om retablering af kapitalen, såfremt en vis andel af den oprindelige kapital tabes.

Skattemæssigt har selskabsformen den u hensigtsmæssighed, at stifterne (bl.a. "opfinderen") ikke kan udnytte de skattemæssige underskud, som oftest realiseres i de første år af selskabets levetid, altså i den periode, hvor produktet el.lign. færdigudvikles og den første del af den periode, hvor produktet kommer på markedet. Til gengæld er der ubegrænset tidsmæssig ret for selskabet til at fremføre skattemæssige underskud, således disse kan udnyttes på et senere tidspunkt, når der (forhåbentligt) realiseres indtægter.

Forhold omkring ind- og udtræden af virksomheden er meget vigtige for alle virksomheder, men i særdeleshed for udviklingsvirksomheder.

Et ofte set forløb er, at der i forbindelse med etableringen af selskabet er opnået finansiering af videreudviklingen et stykke ad vejen mod målet, men ikke hele vejen.

Derfor kommer der ofte mindst en yderligere "runde" (ofte flere), hvor der skal tegnes yderligere kapital. Dette sker tit af nye investorer. Det ses tillige, at nogle af de oprindelige ejere på dette eller andre tidspunkter ønsker at udtræde af virksomheden.

Det er derfor meget vigtigt, at virksomhedsformen tillader, at ind- og udtræden kan ske "smidigt", hvilket er tilfældet ved selskabsformen.

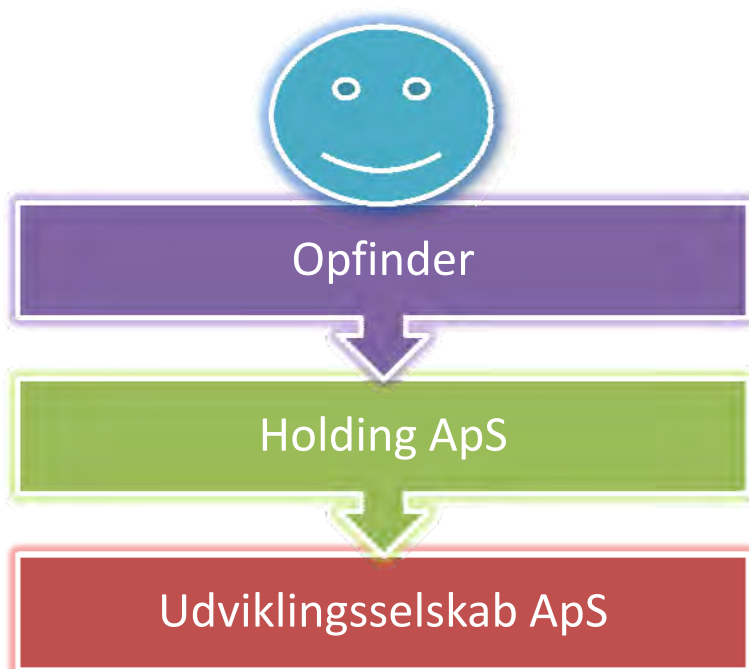
Dels fordi tegning af yderligere kapital er forholdsvis simpel rent praktisk, og fordi dette ikke udløser skattemæssige konsekvenser for de oprindelige ejere (i modsætning til f.eks. personlig virksomhed med flere ejere, hvor dette kan være yderst kompliceret, og endvidere udløser beskatning af oprindelige ejere).

Afslutningsvis skal, omkring valg af virksomhedsform, nævnes, at en række rådgivere er fortalere for virksomhedsformen *partnerselskab*, der i et vist omfang kombinerer fordelene ved henholdsvis selskabsformen og den personlige virksomhed.

Vi mener ikke, at denne virksomhedsform er egnet til udviklingsvirksomheder. Dette skyldes bl.a., at der ikke er mulighed for at etablere en "holdingmodel", jf. nærmere herom nedenfor. Endvidere vurderes ind- og udtræden ikke at være smidig nok, og endelig er der en række yderligere u hensigtsmæssigheder ved denne virksomhedsform, som dog ikke skal omtales nærmere her.

Holdingkonstruktion

En overvejelse, som alle, der er medstiftere af et selskab, bør gøre sig, er om de skal have et holdingselskab. I sin simpleste form ser konstruktionen således ud:



Denne konstruktion er en god model i forhold til opsparing (såfremt udviklingsselskabet bliver en kommerciel succes). I denne optimale situation vil en person (f.eks. ”opfinderen”), der har sin ejerandel i udviklingsselskabet (som nu nok er blevet til ”driftsselskabet”) være i en rigtig god situation herunder skattemæssigt.

Holdingselskabet kan¹ – forudsat et ejerskab på minimum 10% - frasælge sine anparter/aktier i udviklingsselskabet **skattefrit**. Herved vil en avance i en salgssituation forblive i ”selskabsregi”, hvorved fortjenesten ender i holdingselskabet. Herfra kan der efterfølgende investeres i nye aktiviteter med samme muligheder for frasalg af aktier skattefrit.¹ Endvidere beskattes det løbende afkast f.eks. af renter, ved placering af formue i f.eks. obligationer eller anden virksomhed, løbende kun med 25% selskabsskat.

Hvis der ikke er et holdingselskab, vil der ske beskatning ved realisation af avancen ved salg af anparter/aktier i udviklingsselskabet. Herudover vil der i et vist omfang blive tale om en hårdere beskatning af afkastet af formuen, som uden holdingselskab ville befinde sig i privat regi.

Jo længere tidshorisont fra indtjeningstidspunktet, til man skal/vil bruge pengene i privat regi, jo større fordel.

Hvis den person, der har en ejerandel igennem sit eget holdingselskab, ejer mindst 10% (holdingselskabets ejerandel i udviklingsselskabet), vil der være en yderligere fordel, når selskabet er blevet en kommerciel succes, og f.eks. driver en overskudsgivende virksomhed.

¹ Med vedtagelsen af ”Forårspakke 2.0” er der ændret ved en længere række skatteregler, hvoraf en række har indflydelse på indholdet i denne folder. De fleste ændringer trådte i kraft 1. januar 2010.

Nedenfor følger en kort gennemgang af de nye regler på de for denne folder væsentligste områder. Endvidere henviser vi til vor publikation ”Forårspakke 2.0”, som gennemgår ændringerne – Denne kan findes på adressen www.pkf-mjv.dk, under punktet ”Publikationer”.

Forårspakke 2.0 indfører en ny måde at beskatte aktieavancer på. Der skulle som noget nyt fra den 1. januar 2010 skelnes mellem en ejerandel på over eller under 10%. Det har også betydning, om aktierne er optaget til handel på et reguleret marked eller er såkaldte unoterede aktier.

Hvis man har en ejerandel på under 10%, skal der som udgangspunkt foretages beskatning efter lagerprincippet. Dette kan dog fravælges, hvis der er tale om unoterede aktier. Når der beskattes efter lagerprincippet, foretages der beskatning af alle avancer, urealiserede som realiserede.

Har man en ejerandel på over 10%, foretages beskatningen efter realisationsprincippet, som vi kender det fra tidligere.

Det nye er, at der ved aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked sker tvungen lagerbeskatning ved ejerandele under 10%, dog med mulighed for realisationsbeskatning ved unoterede aktier.

Ved mindst 10% ejerskab kan holdingselskabet nemlig modtage udbytte fra driftsselskabet **skattefrit**.

I situationer med flere ejere bør det tilstræbes, at hver ejer på sigt har sit eget 100%-ejede holdingselskab. Dette bør tilsigtes, da hver person på sigt typisk vil få forskellige holdninger til håndteringen af den i holding-regi opsparede formue, herunder med hensyn til investeringen/placeringen af denne og udbyttepolitik.

Det bør tilstræbes at have egne "personlige" holdingselskaber, men det kan overvejes, hvis der er flere ejere, at nøjes med et fælles holdingselskab.

Dette fælles holdingselskab kan herefter under visse forudsætninger – skattefrit – spaltes til egne "personlige" holdingselskaber på et tidspunkt, hvor det måtte være hensigtsmæssigt, herunder ved uenighed om placering, udbyttepolitik el.lign.

Udbytte fra holdingselskab til person

Udbytte kan som udgangspunkt kun udloddes en gang årligt efter afholdelsen af den ordinære generalforsamling. Der er dog – under visse forudsætninger – mulighed for "ekstraordinært udbytte". Udbytte beskattes fra 1. januar 2010 med 28% (27% fra 1. januar 2012) udbytteskat af de første kr. 48.300 (2010) og med 42% af udbytte derudover.

Beløbsgrænserne gælder for den pågældende persons samlede årlige aktieindkomst under et, og ægtefæller ses endvidere under et med beløbsgrænse af dobbelt størrelse for så vidt angår grænsen på 48.300.

Apportindskud af udviklingsomkostninger

Som nævnt ovenfor kan værdien af afholdte udviklingsomkostninger, eller sagt med andre ord selve "projektet", anvendes ved stiftelse af selskab. Revisor fungerer i denne situation i en rolle som "vurderingsmand", og skal acceptere den værdi, der sættes på "projektet".

Den juridiske konsekvens ved apportindskud er, at indskyderen (altså "opfinderen") dermed overdrager alle rettigheder knyttet til projektet endegyldigt til selskabet.

Skattemæssigt betragtes apportindskud som et salg til en salgspris, der er identisk med kursværdien af apportindskuddet ved stiftelsen af selskabet. "Opfinderen" skal derfor beskattes, og endda som personlig indkomst.

Men der findes en særlig regel, som – under visse forudsætninger – giver mulighed for at opfinderen kan lade sig beskatte i stiftelsesåret, eller et af de efterfølgende 9 år (Ligningslovens § 27E).

Endog med mulighed for at fordele i portioner over 10 år efter eget ønske (herunder f.eks. at vente med det hele til år 10). Eneste krav er et bilag til selvangivelsen, som holder styr på, at der sker beskatning i 10-års perioden.

Der skal dog senest ske beskatning i året hvor anparterne i det selskab, hvori apportindskuddet er sket, sælges. Eller senest i det år, hvor samme selskab måtte blive opløst.

Forhold ved afvikling

Et forhold, som vi har erfaret ligger opfindere meget på sinde, når de overvejer at stifte et udviklingselskab, er de skattemæssige konsekvenser ved en eventuel afvikling som følge af manglende succes.

Juridisk og kommercielt har "opfinderen" fra det tidspunkt, hvor "projektet" overdrages til selskabet, ikke længere nogle rettigheder over det.

Og en efterfølgende nedlukning ændrer ikke på dette, medmindre rettighederne købes af selskabet. Men ved manglende succes har dette næppe relevans.

Såfremt udviklingselskabet fortsat har positiv egenkapital på det tidspunkt, hvor det konkluderes, at der skal ske nedlukning frem for videreudvikling, så kan de resterende midler komme retur til stifterne via en solvent likvidation. Alternativ findes der en særlig erklæring ifølge hvilken - mere simpel proces end likvidation - resterende midler kan blive udloddet.

Oftest vil der dog være lånt midler til udviklingsforløbet, hvorefter der ikke ender med at være midler til udlodning. I denne situation er hele selskabskapitalen tabt, og herudover kan långivere have tabt yderligere midler.

I denne situation har "opfinderen" tabt hele sin indskudte kapital, og realiserer et tab. Hvis "opfinderen" har etableret sin ejerandel igennem et holdingselskab, bliver tabet for personen imidlertid først realiseret, når selve holdingselskabet ophører som selskab.

Hvis f.eks. holdingselskabet er stiftet med en kapital på kr. 80.000 (minimumskapitalkravet)², og manglende succes medfører nedlukning uden udlodning til "opfinderen", så realiseres et tab på kr. 80.000.

"Opfinderen" kan modregne sit tab i avancer på alle øvrige aktier samt aktieindkomster (f.eks. udbytte). I det omfang tabet ikke udnyttes, opnås der direkte tabsfradrag.

Værdien heraf, svarende til 28% af en del af tabet og 42% af den resterende del, kan modregnes direkte i den personlige skat. Der kan være forskel på skatteværdien afhængig af, om "opfinderen" er gift eller ugift.

Endelig skal nævnes, at såfremt etableringen er sket ved apportindskud, jf. ovenfor, med tilhørende beskatning over en 10-års periode af værdien, og værdien på tabstidspunktet endnu ikke er blevet beskattet, så bliver denne skattepligtig senest på tidspunktet for konstatering af tabet (jf. ovenfor).

Spin-off – særlige bemærkninger

En lang række af ovenstående betragtninger har tilsvarende relevans ved etablering af virksomhed, som opstår som et såkaldt spin-off fra en eksisterende virksomhed eller alternativt fra f.eks. en institution eller læreanstalt.

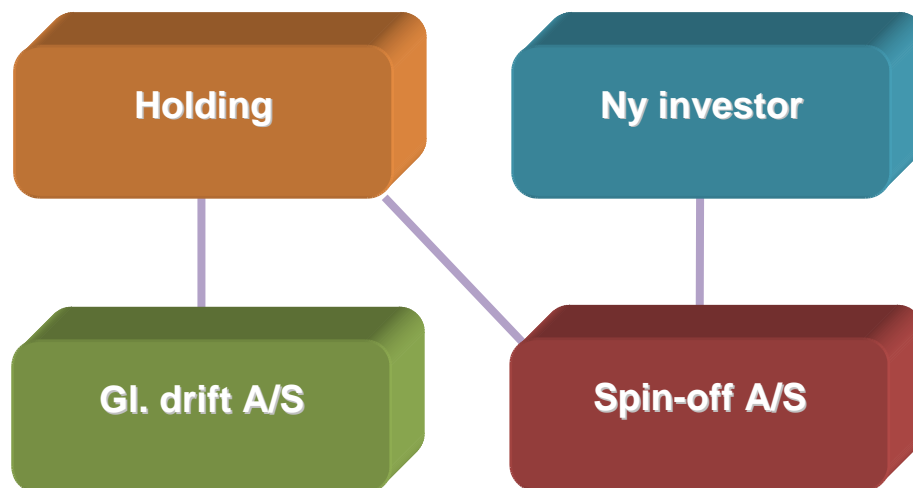
Såfremt et projekt fra en eksisterende virksomhed udskilles og apportindskydes ved stiftelse af en spin-off virksomhed, så betragtes dette som et salg med tilsvarende bemærkninger som ovenfor, herunder beskatning.

For spin-offs fra såvel virksomheder som skattepligtige institutioner kan det være værd at overveje en holdingkonstruktion. Mange selskaber er i dag ejet af holdingselskaber. Derfor kan det overvejes, om udskillelsen af spin-off projektet skal apportindskydes til et datterselskab eller et søsterselskab.

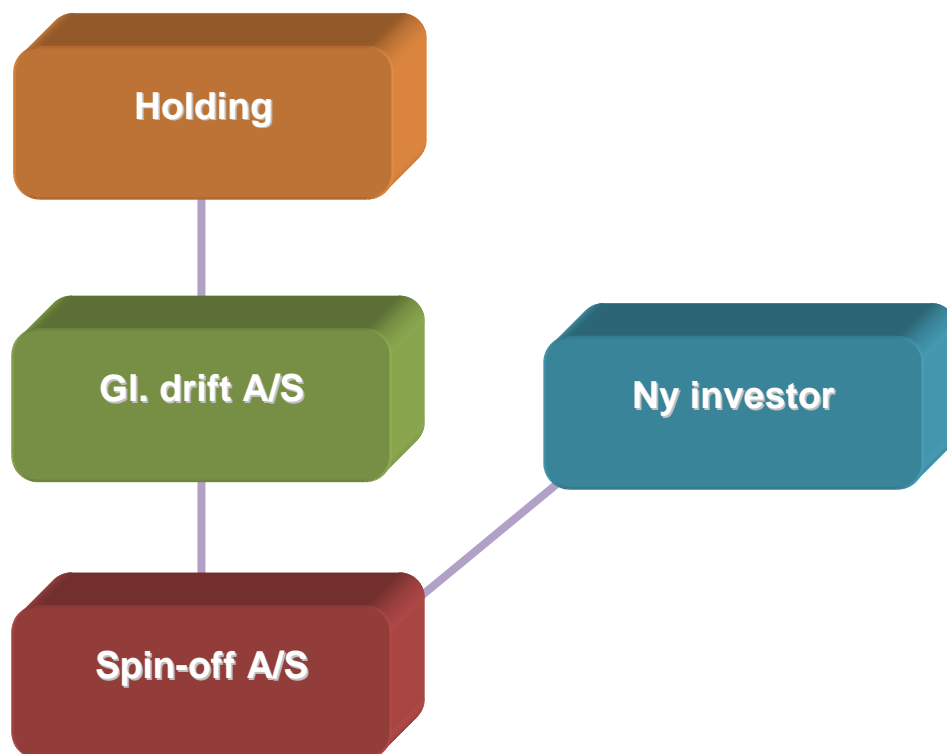
² Fra den 1. marts 2010 blev kapitalkravet i et anpartsselskab nedsat fra kr. 125.000 til kr. 80.000.

Det sidste kan gøres ved at holdingselskabet kontant stifter et søsterselskab, som det eksisterende selskab herefter indskyder til. Alternativt kan det eksisterende driftsselskab apportindskyde direkte til nystiftelse af det nye selskab (via holdingselskabet).

Eksempel på spin-off selskab som søsterselskab



Eksempel på spin-off selskab som datterselskab



Endelig skal nævnes, at der findes modeller (bl.a. skattefri tilførsel af aktiver), med brug af hvilke det i visse situationer og under en række forudsætninger, kan lade sig gøre at apportindskyde uden udløsning af skattemæssige konsekvenser for det indskydende selskab.

I relation til spin-offs fra læreanstalter og forskningsenheder gælder der særlige regler omkring forskernes rettigheder. Vi skal henlede opmærksomheden herpå.

Succeskriterier set fra rådgivende revisors synsvinkel

Udover de mange teknisk orienterede opgaver og problemstillinger, der skal håndteres, opnår man som rådgiver for "udviklingsvirksomheder" erfaring for, hvilke forretningsmæssige forhold, der bør fokuseres på for at opnå succes. I nærværende memo skal nævnes følgende:

- ❖ *Fokus på kompetenceområderne – optimal udnyttelse af egen tid og egne ressourcer.*

Det er vigtigt for at opnå succes, at man som drivkraft i virksomheden behersker mange discipliner. Men næsten lige så vigtigt er det, at man erkender, hvilke områder man ikke umiddelbart behersker, og hvor man bør rekvirere ekstern assistance.

- ❖ *Minimering af ressourcer til administration.*

I Danmark stilles der store krav til virksomhederne til administration. Eksempelvis bogføring, momsregnskab, lønadministration, regnskabsudarbejdelse, indberetning af statistiske oplysninger og meget andet.

Det er vor erfaring, at mange "opfindere" forsøger sig selv ud i det administrative i situationer, hvor de mere rationelt kunne anvende tiden på det, som de er gode til, og som haster meget, nemlig udviklingsprocessen.

- ❖ *Løbende opfølgning og ajourføring af budgetter og tidsplan.*

En forudsætning for succes er, at man hele tiden ved, hvor man er økonomisk, og at man er i stand til at rapportere om den økonomiske udvikling og status samt styre herudfra. Herved opnås respekt fra bestyrelse, investorer, bank og øvrige af virksomhedens interessenter, og det er den professionelle måde at gribe tingene an på, som kan være forskellen på succes og det modsatte.



I denne folder gennemgås en række forhold, man skal overveje i forbindelse med etablering af virksomhed. Fokus er rettet imod etablering af innovative udviklingsvirksomheder samt spin-off's, men indholdet har generel interesse i de fleste opstartssituationer.

Glostrup, september 2011

PKF Munkebo Vindelev
Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

*Hovedvejen 56
2600 Glostrup
www.pkf-mjv.dk*

*Tel 43 96 06 56
Fax 43 43 04 01
pkf@pkf-mjv.dk*